

Muharrem Tahsin ve Nadiye Ahmet'in Çocuk Hikâyelerinde Türkçenin Kullanımı*

The Usage Of Turkish Language In The Child Stories Of Muharrem Tahsin And Nadide Ahmet

Ahmet Zeki GÜVEN**

Uğur ÖZBİLEN***

Öz. Çocuk edebiyatında önemli bir yeri olan öykü, şiir ile roman arasında hassas bir yapıya sahip olan ve diğer türler kadar çocukların ilgisini çeken bir yazı türüdür. Özellikle hikâyelerle yapılan öğretimle konular günlük hayatla ilişkilendirilerek teorik bilgi ile pratik bilgi arasında bir köprü kurulmuş olur. İki unsur arasında kurulan köprü sayesinde çocukların zihinlerindeki kavram yanlışlarının giderilmesi kolaylaşır. Bu nedenle çocuğun hikâye yoluyla eğitimini sağlamak, onlara istenilen davranışları kazandırmak tercih edilen bir yol olmuştur. Hikâyelerden ayrıca dil ediniminde de yararlanılabilir. Türkçenin güzel örneklerini barındıran hikâyeler, çocukların dil gelişimlerini olumlu etkileyebileceği gibi onların kültürel açıdan da yetişmelerinde etkili olur. Bu amaçla bu çalışmada Balkan Türkleri Edebiyatının önemli iki temsilcisi olan Muharrem Tahsin ve Nadiye Ahmet'in çocuk hikâyelerinde Türkçenin zengin örneklerini kullanım durumları incelenmiştir. Araştırma sonucunda her iki yazarın hikâyeleri karşılaştırıldığında Nadiye Ahmet'in hikâyelerinin Muharrem Tahsin'in hikâyelerine göre Türkçe ile ilgili kültürel unsurlar açısından daha zengin olduğu (Nadiye Ahmet f:219; Muharrem Tahsin f:129), her iki yazarın da özellikle atasözü ve özdeyişlere çok az yer verdikleri (Nadiye Ahmet-özdeyiş f:2; Muharrem Tahsin-özdeyiş f:1/ Nadiye Ahmet-atasözü f:2; Muharrem Tahsin-atasözü f:0) belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk hikâyesi, mecazlar, Balkan Türkleri.

Abstract. Story that has an important place in children's literature is a type of writing that attracts children's attention as much as other genres and that has a fine feature between poetry and novel. Especially, in teaching through stories, a bridge is built between theoretical and practical knowledge by relating subjects to everyday life. With the help of the bridge built between the two elements, the misconceptions in minds of children are more easily eliminated. Therefore, providing children with education through stories has become a preferred way in helping them acquire the desired behaviour. In addition, stories can be utilized in the language acquisition too. Stories that include good examples of Turkish language can make positive contribution to children's language development, as well as to their cultural upbringing. For this purpose, in this study, frequency use of rich examples of Turkish language were examined in children's stories of Muharrem Tahsin and Nadiye Ahmet who are both two important representatives of the Balkan Turks literature. As a result of the study, when stories of the two writers are compared it is found that stories of Nadiye Ahmet are rich in Turkish-language related cultural elements compared to stories of Muharrem Tahsin (Nadiye Ahmet f:219; Muharrem Tahsin f:129), and that both of the writers used, especially, aphorisms and proverbs insufficiently in their stories (Nadiye Ahmet-aphorisms f:2; Muharrem Tahsin-aphorisms f:1/Nadiye Ahmet-proverbs f:2; Muharrem Tahsin-proverbs f:0).

Keywords: Children's Story, Metaphors, Balkan Turks.

Toplumsal Mesaj. Türkçenin güzel örneklerine içerisinde yer veren hikâyeler, çocukların dil gelişimlerinin yanı sıra onların kültürel açıdan da yetiştirilmelerinde etkili olur. Bu amaçla bu çalışmada Balkan Türkleri Edebiyatının önemli iki temsilcisi Muharrem Tahsin ve Nadiye Ahmet'in çocuk hikâyeleri incelenmiştir. Çalışma sonucunda Nadiye Ahmet'in hikâyelerinin Muharrem Tahsin'in hikâyelerine göre Türkçe ile ilgili unsurlar açısından daha zengin olduğu belirlenmiştir.

Public Interest Statement. Stories that include good examples of Turkish language can make positive contribution to children's language development, as well as to their cultural upbringing. In this study were examined children's stories of Muharrem Tahsin and Nadiye Ahmet who are both two important representatives of the Balkan Turks literature. When stories of the two writers are compared it is found that stories of Nadiye Ahmet are rich in Turkish-language related cultural elements compared to stories of Muharrem Tahsin.

* Bu çalışma I. Uluslararası Balkan Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Kongresinde özet olarak basılan bildirinin genişletilmiş şeklidir.

** Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, ahmetzekiguven@hotmail.com

*** Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı, ugurozbilen91@hotmail.com

1. GİRİŞ

Çocukların toplumun yapıtaşları oldukları düşünüldüğünde, iyi bir eğitim almaları, topluma faydalı bireyler olarak yetiştirilmeleri ve buldukları toplumun kültürel yapısını benimsemeleri önem arz etmektedir. Çocuklara yaşadıkları toplumun kültürünü ve geleneklerini aktarmak temelde dille mümkündür. Yeni neslin de aktarılan her türlü bilgi, beceri ve düşünceyi iyi bir şekilde kavraması için iyi bir dil eğitimi alması gerekmektedir. Dil eğitimi ailede başlar ve okullarda devam ettirilerek sürdürülür. Okullardaki dil eğitimi de öğretmenler ve çeşitli edebi türlerle sağlanmaktadır. Edebi türlerin kullanımı özellikle Türkçe derslerinde ön plana çıkmaktadır. Türkçe ders kitaplarında yer alan metinler çocukların okuma alışkanlığı edinmelerinde ve dili etkili bir şekilde kullanabilmelerinde büyük öneme sahiptir. Bu açıdan bakıldığında Türkçe ders kitaplarında bulunan metinlerin büyük bir bölümü çocuk edebiyatının inceleme alanına girmektedir.

Çocuk edebiyatı, “Çocukların büyüme ve gelişmelerine; hayallerine, duygularına, düşüncelerine, yeteneklerine ve zevklerine hitap eden, eğitirken eğlenmelerine katkıda bulunan sözlü ve yazılı verimlerin tamamıdır” (Yalçın ve Aytaş, 2011: 17). Çocuk edebiyatının öğretimi sürecinde çocukları zihinsel gelişim düzeyi, ilgi, yetenek ve davranışlarının gelişimi açısından destekleyen edebi türler bulunmaktadır. Çocuk edebiyatında ön planda olan bu edebi türler; masal, roman, destan, fabl, bilmece ve öykü şeklinde sıralanabilir.

Masal, Türkçe sözlükte (2011) genellikle halkın yarattığı, hayâle dayanan, sözlü gelenekte yaşayan, çoğunlukla insanlar, hayvanlar ile cadı, cin, dev, peri vb. varlıkların başından geçen olağanüstü olayları anlatan edebi tür olarak tanımlanmaktadır. Tanımda da geçtiği gibi bu edebi tür çocukların hayal dünyasına hitap ederek zihinsel gelişimlerine katkı sağlamaktadır. Masallar derlendikleri toplumun neredeyse bütün özelliklerini içlerinde barındırmaktadırlar. Bu yüzden masallar, toplumun gelenek ve göreneklerini çocuklara aktarmada önemli bir tür olarak kullanılmaktadırlar. Roman ise çocukluğun ilk dönemlerinde çok fazla tercih edilmeyen edebi bir türdür. Bunun sebebi romanlarda geçen olayların çocukluğun ilk dönemlerinde onların zihinsel yeterliliğini aşmasıdır. Bu nedenle romanlar, özellikle ortaokullarda bulunan çocuklar için daha uygun bir türdür.

Çocuk edebiyatındaki bir diğer önemli tür fabldır. Fabllar (Yalçın ve Aytaş, 2003; Akt: Erdal, 2009), kahramanları çoğunlukla hayvan ve bitki gibi varlıklardan oluşan, genellikle soyut bir düşünceyi somut bir örnek etrafında benimsetmeye çalışan hareketli öykülerdir. Fablların asıl amacı, belli bir ana fikri yalın bir veya birkaç olayın yardımıyla en kısa yoldan anlatmaktır. Bu yönleriyle fabllar çocuklara pratik düşünme becerisi kazandırmaktadır.

Çocuk edebiyatında kullanılabilecek bir diğer tür olan destanlar, eski toplumların yaşayış serüvenlerini aktaran olağanüstü olaylardan oluşmuş, sözlü olarak nesilden nesile aktarılmış edebi eserlerdir. İlk ortaya çıktıkları dönemde sözlü olsalar da birçoğu sonraki süreçte yazıya geçirilmiştir. Destanlar, oluşturuldukları toplumların ortak değer ve anlayışlarını barındırdıkları için o toplumun dilini en güzel şekilde yansıtmışlardır. Çocuklara destanların öğretilmesi ise onların hayal güçlerini geliştirecek ve temsil ettikleri toplumun kültür yapısını öğrenmelerine fayda sağlayacaktır.

Çocuk edebiyatında kullanılabilecek türlerden biri olan bilmece, Türk halkının zekâ ve ince zevklerinin parıltısı olarak ortaya konulmuş, eğlence vasıtası olmakla birlikte, kişilerde muhakeme gücünü, düşünce derinliğini geliştirmesi bakımından da önemlidir (Altunbay, 2011). Keskin bir zekânın ürünü olarak oluşturulan bilmece, hazır cevaplılığı ve dikkat gerektiren durumları ile sözlü anlatımlarda da yardımcı mesaj unsuru olarak kullanılırlar (Aytaş ve Yalçın, 2011) . Bu özellikleriyle bilmece çocuğa üst düzey düşünme becerisi kazandıracak, aynı zamanda çocuğun dil becerilerini de aktif bir şekilde kullanmasına yardımcı olacaktır.

Çocuk edebiyatında önemli bir yeri olan öykü, şiir ile roman arasında hassas bir yapıya sahip olan ve görüldüğünden çok daha önemli özellikleri olan edebî bir türdür (Yalçın ve Aytaş, 2011: 145). Bu tür, kurgusu ve yapısı nedeniyle tarihsel süreç içerisinde romancılığın ilk basamağı olarak da değerlendirilmiştir. Öykü her yaşta insan için önemli bir türdür. Çocuklar için ise vazgeçilmez bir tür olmuştur. Hikâyelerle yapılan öğretimle konular günlük hayatla ilişkilendirilerek teorik bilgi ile

pratik bilgi arasında bir köprü kurulmuş olur. İki unsur arasında kurulan köprü sayesinde öğrencilerin zihinlerindeki kavram yanlışlarının giderilmesi kolaylaşır (Ayvaci, 2009; Akt. Yakıncı vd., 2012). Bu nedenle çocuğun öykü yoluyla eğitimini sağlamak, onlara istenilen davranışları kazandırmak tercih edilen bir yol olmuştur.

Çocuklar için yazılan eserlerin pedagojik açıdan çocuklara uygun olmasının yanında dil açısından da çocuğa uygun olması gereklidir (Yalçın ve Aytaş, 2011). Bu açıdan bakıldığında özellikle Türkçenin zengin örneklerini barındıran eserler sayesinde çocuk Türkçenin bitmek tükenmek bilmeyen hazinelerinden örneklerle karşılaşacak, zaman içerisinde de bunları benimseyerek kendisi de kullanmaya başlayacaktır. Türkçenin zenginliğini gösteren unsurlara bakıldığında bunların zamanla nesilden nesile aktarıldığı ve varlıklarını da bu şekilde devam ettirdikleri görülmektedir. Türkçenin zenginliğine örnek oluşturabilecek bu unsurlar; deyimler, ikilemeler, mecazlı ifadeler, yansıma sözcükler, ağız özellikleri, özdeyişler ve atasözleri şeklinde sıralanabilir.

Deyimler; anlatıma yoğunluk kazandırarak bir konu, olay ya da durumu uzatmadan kısa ve etkili bir şekilde aktarılmasını sağlar. Türkçe sözlükte "*Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, ilgi çekici bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir*" (2011: 651) şeklinde tanımlanmıştır.

İkilemeler; özellikle anlamı kuvvetlendirmek için kullanılan ikilemeleri, Özçam (2013), anlamı kuvvetlendirerek daha güçlü hale getirmek, söyleyişe zenginlik ve âhenk katmak amacıyla aynı ya da benzer kelimelerle, anlamca aynı yahut zıt seslerin tekrarlanması sonucunda oluşan sözcük, ses birlikleri olarak tanımlamıştır. İkilemeler dilin zenginliğini ortaya koyan en büyük göstergelerdendir.

Mecazlı ifadeler; bir sözcüğe gerçek anlamı dışında yeni anlamlar yükleyerek sözcüğün anlamının daha etkili hale getirilmesinde kullanılan sözcük ya da ifadelerdir. Mecazlı ifadelerin kullanılması dilin gelişmesi ve zenginleşmesine katkı sağlamaktadır.

Yansıma sözcükler; Doğada yer alan seslerin başka varlıklara yüklenerek yeniden belirtilmesi sonucu oluşan sözcükler yansıma sözcükler olarak adlandırılır. Yansıma sözcükler anlatımı güçlendirerek dilin zenginleşmesine katkıda bulunurlar.

Ağız özellikleri; ağız, "*Bir dil içerisinde ses, şekil, söz dizimi ve anlamca farklılıklar gösterebilen, belli yerleşim bölgelerine ve sınıflara özgü olan konuşma dili*" olarak tanımlanır (Türkçe Sözlük, 2011: 44). Ağız özellikleri Türkçenin ne kadar zengin bir dil olduğunun önemli göstergelerindendir.

Özdeyiş; "*Bir düşüncüyü, bir duyguyu, bir ilkeyi, kısa ve kesin bir biçimde anlatan, genellikle kim tarafından söylendiği bilinen özlü söz, vecize, ülger, kelamıkibar, aforizm, aforizma, motto*" olarak tanımlanır (Türkçe Sözlük, 2011: 1866). Özdeyişlerin söyleyeni bellidir, atasözlerinden en büyük farkı da budur. Özdeyişleri kullanmadaki amaç az sözle çok şey söylemektir.

Atasözü; toplumların geçmişten bugüne deneyimlerinden ve gözlemlerinden elde ettikleri yargılarını, ortak düşünce ve tutumlarını yansıtan; içinde mecazî bir anlam barındıran kısa özlü sözlerdir. Özdeyişlerden en büyük farkı atasözlerinin söyleyeninin belli olmamasıdır.

1.1 Nadiye Ahmet ve Muharrem Tahsin

Balkan edebiyatının önemli öykü yazarlarından olan Nadiye Ahmet ve Muharrem Tahsin, özellikle çocuklar için yazdıkları eserlerle dikkat çekmişlerdir. Eserlerinde, Türkçe ile ilgili kültürel öğelere yer vererek Türkçenin zenginliklerinin yeni kuşaklara aktarılmasında katkıda bulunmuşlardır.

Nadiye Ahmet, Bulgaristan Türkleri çocuk edebiyatının çocuk hikâyesi türünde en üretken isimlerindendir. Hikâyelerinde çocukların seviyelerine uygun sade bir dil kullanmıştır. Çoğu kısa olan bu hikâyelerde, kahramanların birçoğu küçük kız çocuklarıdır ve hikâyeler genellikle bir öğütle sona erdirilir.

Muharrem Tahsin ise öykü, portre, eleştiri ve söyleşi türlerinde yazılar yazmıştır. Bunlar dergi ve gazete sayfalarında; birçoğu da kitap olarak yayımlanmıştır. Bulgaristan'da demokratik dönemde gelişen Türk çocuk edebiyatında, hem yayıncı hem de hikâyeye yazarlarının önde gelen

temsilcilerinden biri olan Tahsin, çocuk edebiyatı alanındaki çalışmalarını Filiz gazetesini yayınlarak yayıncı; yazdığı çocuk hikâyeleri ile de çocuk hikâyesi yazarı kimliğiyle sürdürmüştür.

Muharrem Tahsin ve Nadiye Ahmet'in hikâyelerinde Türkçenin zenginliği, Balkanlar'da yaşayan Türklerin edebi eserlerinde bu zenginliği nasıl kullanıldığı ve alanda bu konuyla ilgili yapılan çalışmaların azlığı nedeniyle alana katkı yapacağı düşünülerek, Muharrem Tahsin ve Nadiye Ahmet'in çocuk hikâyeleri incelenmiştir. Hikâye metinleri Atıf Akgün (2012)'ün "Bulgaristan'da Türk Çocuk Edebiyatı" adlı doktora tezinden alınmıştır.

2. YÖNTEM

2.1 Araştırma Modeli

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi tercih edilmiştir. Betimsel analizde hedef, elde edilen bulguların düzenlenip yorumlanmasıyla bir takım sonuçlara varılarak aktırılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu amaçla çalışmada Bulgaristan Çocuk Edebiyatı'nın önemli yazarlarından olan Muharrem Tahsin ve Nadiye Ahmet'in yedişer hikâyesi incelenmiştir.

2.2 Sınırlılıklar

Araştırmanın verileri Muharrem Tahsin ve Nadiye Ahmet'in yedişer hikâyesi ile sınırlıdır. Hikâye metinleri Akgün (2012)'ün "Bulgaristan'da Türk Çocuk Edebiyatı" adlı doktora tezinden alınmıştır.

2.3 Veri Toplama Teknikleri

Türk dili alanında uzman görüşüne başvurularak Türkçenin zenginliğini gösteren öğeler listesi oluşturulmuş, veri toplama tekniği olarak da doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılmak istenen olgu veya olgular hakkında araştırılacak konuyla ilgili bilgileri içerisinde barındıran yazılı her türlü materyalin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

3. BULGULAR

İncelenen hikâyelerdeki Türk dili ile ilgili tespit edilen kültürel öğelerin dağılımı şöyledir:

Tablo 1. Muharrem Tahsin ve Nadiye Ahmet'in Çocuk Öykülerinde Türkçe

Hikâyeler	Deyim	İkileme	Mecaz	Yansıma	Ağız	Özdeyiş	Atasözü	Toplam
1. Kaç Karınca, Kaç	1	9	1	1	3	-	-	15
2. Salyangozu Kim Çaldı?	4	8	1	-	5	1	-	19
3. Her Gün Bayram Olmaz Mı?	2	8	-	2	3	-	-	15
4. Bebekleri Kim Getiriyor?	1	4	-	-	10	-	-	15
5. İki Kapı Arasında	3	9	4	-	4	-	-	20
6. Ödül	3	6	5	2	4	-	-	20
7. Serçenin Babası	4	12	1	4	4	-	-	25
Toplam	18	56	12	9	33	1	-	129

Hikâyeler	Deyim	İkileme	Mecaz	Yansıma	Ağız	Özdeyiş	Atasözü	Toplam
1. Yirmi Dokuz Anahtar	14	6	6	1	1	-	-	28
2. Küçük Doktor	6	10	8	2	9	-	-	35
3. Cici Kız	4	3	11	-	2	-	1	21
4. Birol'un Cenneti	12	7	11	-	2	2	1	35
5. Hasret Çeşmesi	5	8	10	2	3	-	-	28
6. Hem Suçlu Hem Güçlü	8	15	5	2	6	-	-	36
7. Mavi Kordelalı Güvercin	-	15	9	1	11	-	-	36
Toplam	49	64	60	8	34	2	2	219

Gerek Nadiye Ahmet'in, gerekse Muharrem Tahsin'in çalışmada incelenen hikâyeleri, Akgün (2012)'ün doktora tezinden alındığı için örneklemelerde Akgün'ün tezindeki sayfa numaralarına atıfta bulunulmuştur.

3.1 Deyimlerle İlgili Tespit Edilen Örneklerin Bazıları

Akgün (2012)'ün tezinden alınarak incelenen hikâyelerde deyimlere toplamda 67 yerde rastlanmıştır. Nadiye Ahmet'in incelenen hikâyelerinde deyimlere toplamda 49 yerde rastlanırken, Muharrem Tahsin'in hikâyelerinde 18 yerde rastlanmıştır.

Tahsin'in bütün hikâyelerinde deyimlere rastlanmıştır.

Tahsin'in "Kaç Karınca Kaç" adlı hikâyesinde deyimlere 1 yerde rastlanmıştır: "*-Korkma, dedi, benden laf çıkmaz.*" (s.565)

Tahsin'in "Salyangozu Kim Çaldı?" adlı hikâyesinde deyimlere 4 yerde rastlanmıştır: "*Dükkândan dönünce Meral bastı yaygarayı: - Salyangozum yok! Salyangozumu çalmışlar!*" (s.567) , "*Nerde akşam, orda sabah.*" (s.567).

Tahsin'in "Her Gün Bayram Olmaz mı?" adlı hikâyesinde de deyimlere 2 yerde rastlanmıştır: "*Hatırlarsanız, Koleda günlerinde burası yine böyle dolup taşmıştı.*" (s.567), "*Ağızları dolu dolu karşılık verdiler*" (s.567).

Tahsin'in "Bebekleri Kim Getiriyor" adlı hikâyesinde deyimlere 1 yerde rastlanmıştır: "*Mimi'nin büyük annesi, örgüsü elinde, yanındaki kadına dudak ısırarak baktıktan sonra...*" (s.570).

Tahsin'in "İki Kapı Arasında" adlı hikâyesinde deyimlere 3 yerde rastlanmıştır: "*Erdoğan Radostina'nın, ya da Şaziye'nin önerilen bir kitabı okumamış olmaları sınıfta kimseyi şaşırtmayacaktı, ama onun okumamış olması hemen göze çarpacaktı.*" (s.572) ve "*Kusura bakma hanım kız, bu eleştirmelerle sana belki fazla yüklenmiş oluyorum ama, bir çiçek temizliğiyle icimi dökmeden de edemiyorum.*" (s.573)

Tahsin'in "Ödül" adlı hikâyesinde deyimlere 3 yerde rastlanmıştır: "*Kalpağıma anlat sen onu! Niye kalmadın o okulda da buraya geldin?*" (s.577), "*O sırada öğretmen girdi, bakışları karatahtadaki yazıya takılınca gülümsedi.*" (s.578) ve "*Sınıf gürlüdü. Erdoğan yeniden kızıl bozul oldu.*" (s.578).

Tahsin'in "Serçenin Babası" adlı hikâyesinde deyimlere 4 yerde rastlanmıştır ve deyimlere en sık rastlanan hikâyelerden bir tanesidir: "*Arkamı peykeye verdim vermedim, önümde on iki on üç yaşlarında bir çocuk bitiverdi.*" (s.578), "*İşaret parmağının boyalı ucuyla henüz sarısını yutmamış serçenin*

başını okşayarak: - Zavallı, dedi, yüreği tup tup atıyor. Korkuyor, net korkuyor” (s.580) ve “Sonra onlar çok çok yaygara koparmıyor.” (s.581).

Nadiye Ahmet'te ise deyimler çok daha sık kullanılmıştır. Nadiye Ahmet'in "Mavi Kordelalı Güvercin" adlı hikâyesi hariç bütün hikâyelerinde deyimlere sıkça yer verilmiştir.

Nadiye Ahmet'in "Yirmi Dokuz Anahtar" adlı hikâyesinde deyimlere 14 yerde rastlanmıştır: "Eve geldim mi, dedemin yumuşacık boynuna sarılır, ona boyuna dil dökerdim" (s.592), "Gözlerimi dedemin gözlerine diktim." (s.591) ve "Uykum arası çantayı elimden kaçıncı, el yordamıyla buldum." (s.592)

Nadiye Ahmet'in "Küçük Doktor" hikâyesinde ise deyimlere 6 yerde rastlanmıştır: "Hepsi ağız birliği etmişler gibi: Aynur! , Aynur!" (s.597), "Ha şimdilik söyler, ha şimdilik, diye kulaklarım kırıste duruyordu." (s.598) ve "Yanan elleriyse göğsünde kınalı güvercin gibi yatan Aynur'u bağrına bastı." (s.599).

Nadiye Ahmet'in "Cici Kız" adlı hikâyesinde deyimlere 4 yerde rastlanmıştır: "Böylece dururken bir ses işitmiş gibi kulak kesildi." (s.600), "Her gelip geçene el sallıyor, birer gülücük bağışlıyordu." (s.600) ve "Dayısı alabildiğine bir kahkaha atmadan zor aldı kendini" (s.601).

Nadiye Ahmet'in "Bırol'un Cenneti" adlı hikâyesinde ise deyimlere 12 yerde rastlanmıştır ve deyimlere en sık rastlanan hikâyelerden bir tanesidir. Örnekler şu şekildedir: "Yüzü, üstü başı tozlu, gözleri gözyaşına boğulmuş, buğulu buğulu. Yüreği kan ağlıyor." (s.604), "İğneyle kuyu kazsak da, seni göçük altından tırnaklarımızla, dişlerimizle çıkaracağız, sana söz veriyor ve yemin ediyorum." (s.605) ve "Ecel Allaktan, tedbir insandan' deyip kan ter dökerek enkazları eştiler, beton duvarları deştiler, nefes aradılar, 'hayattayız' sözcüğünü duymak için kulak kesildiler." (s.606).

Nadiye Ahmet'in "Hasret Çeşmesi" adlı hikâyesinde deyimlere 5 yerde rastlanmıştır: "Sonra kelebekler gibi koşar, oynar, yorulunca, gelir, dedesinin dizi dibine oturur, masal, hikâye dinler." (s.607) ve "Çocukluk yıllarımı, en güzel hatıralarımı bu toprakların tozuna gömdüm." (s.608) ve "Şerifin yaşı aklının işi bile değildi." (s.607).

Nadiye Ahmet'in "Hem Suçlu, Hem Güçlü" adlı hikâyesinde deyimlere 8 yerde rastlanmıştır: "Kış dede Refiše kapı açtırmaz olmuştu." (s.609), "Anası, bir gün Refişi köye, anneannesine yolladı. Refişin o toz rengi kirpikleri kırpıldı, gözleri güldü sevinçten." (s.609) ve "Hem suçlu, hem güçlü! Oturacaksın otur yerine." (s.611).

3.2 İkilemelerle İlgili Tespit Edilen Örneklerin Bazıları

Akgün (2012)'ün tezinden alınarak incelenen hikâyelerde ikilemelere toplamda 120 yerde rastlanmıştır. Nadiye Ahmet'in hikâyelerinde ikilemelere 64 yerde rastlanırken, Muharrem Tahsin'in hikâyelerinde ise 56 yerde rastlanmıştır. Her iki yazarın da incelenen bütün hikâyelerinde ikilemelere rastlanmıştır.

Muharrem Tahsin'in "Kaç Karınca Kaç" adlı hikâyesinde ikilemelere 9 yerde rastlanmıştır: "Ötesi berisi mahsustan didiklenmiş kısa paçalı pantolonunun kemerini iyice sıkıladı." (s.564), "Bakiver azıcık, öğrenciler gibi, askerler gibi sıra olmuşlar. Tırl tırl gidip geliyorlar." (s.565) ve "Varıp baktı, tarla yolunun ortasında karınca marınca kalmamıştı." (s.565).

Muharrem Tahsin'in "Salyangozu Kim Çaldı?" adlı hikâyesinde ikilemelere 8 yerde rastlanmıştır: "Az sonra salyangoz usul usul başını çıkardı, dokunaçlarını uzattı, uzattı." (s.566), "İkisi birlikte aradılar taradılar, bulamadılar." (s.566) ve "Onlarla dokuna dokuna yolunu yokluyor." (s.567).

Muharrem Tahsin'in "Her Gün Bayram Olmaz mı?" adlı hikâyesinde ikilemelere 8 yerde rastlanmıştır: "İçmelikler de türlü türlü, Ayran, portakal suyu, elma suyu, limonata." (s.567), "Çocuklar yalana yalana yiyor, bardaklarını dike dike içiyorlar, konuşuyorlar, gülüşüyorlar." (s.567) ve "Öğretmen anlamlı anlamlı başını salladı." (s.568).

Muharrem Tahsin'in "Bebekleri Kim Getiriyor?" adlı hikâyesinde ikilemelere 4 yerde rastlanmıştır: "Meral Mimi'yi düzgün düzgün sallarken bahçenin ötesinden bir kız sesi geldi." (s.569), "Annenin karnında aydan aya büyüyor." (s.569) ve "Kadıncağız hayran hayran başını sallayarak: - Olacaksın kızım, olacaksın, dedi. Sınıf birinciliğin elde bir!" (s.570)

Muharrem Tahsin'in "İki Kapı Arasında" adlı hikâyesinde ikilemelere 9 yerde rastlanmıştır. Bu hikâye Tahsin'in incelenen hikâyelerinde ikilemelere en çok rastlanan hikâyedir. Örnekler şu şekildedir: "Erken erken böyle ayna karşısında kendine çeki düzen vermeni buracıktan her sabah imrenerek izliyorum." (s.572), "Günden güne yapraklarımın sarardığının bile farkında değilsin." (s.573) ve "Arkadaşlarıyla birlikte sık sık bahçede geziniyor, temiz havada oynayıp eğleniyorsun." (s.573).

Muharrem Tahsin'in "Ödül" adlı hikâyesinde ikilemelere 6 yerde rastlanmıştır: "Koltuğundaki Filiz paketiyle hızlı hızlı gelerek: - Arkadaşlar, - dedi - lütfen yerlerinize geçip oturun, size çok özel bir müjdem var..." (s.574), "Soner alaylı alaylı gülererek: - Breh breh, - dedi - bu da başladı Çarkıfelek gibi konuşmaya!.." (s.576) ve "Konuyla ilgili görüşler açıklanırken Soner sinirli sinirli defterini yuvarlıyor, açıyor, yeniden yuvarlıyordu." (s.578).

Muharrem Tahsin'in "Serçenin Babası" adlı hikâyesinde ikilemelere 12 yerde rastlanmıştır: "Şimdi de sık sık gidip geliyor Bulgaristan'a, akrabalarımız var orada." (s.579), "Ben henüz gidip görmedim, ama tek tük Bulgarca sözcükler öğrendim, Jep." (s.579) ve "Tek tek aklayarak ta yanıma sokuldu. Üzgündü, zaten babalanın üzüntüsü bir başka oluyor..." (s.581).

Nadiye Ahmet'in hikâyelerinde ise ikilemeler daha sık kullanılmıştır. Bu durum hikâyelerin anlatım gücünü kuvvetlendirmiştir.

Nadiye Ahmet'in "Yirmi Dokuz Anahtar" adlı hikâyesinde ikilemelere 6 yerde rastlanmıştır: "Dere başında bir de yaşlı başlı salkım söğüt vardı." (s.591), "O büyük kitabı da kucağıma koydu. Heceliye heceliye okudum. Masal kitabıydı." (s.593) ve "Alfabadense heceleri birleştirip, gıldır gıldır okuyordum ." (s.593).

Nadiye Ahmet'in "Küçük Doktor" adlı hikâyesinde ikilemelere 10 yerde rastlanmıştır: "Hastalarının yanına soluk soluğa yetiştii." (s.597), "Dedem dükkâncıya manalı manalı baktı." (s.598) ve "Çıplak başında pul pul ter damlaları belirdi." (s.599).

Nadiye Ahmet'in "Cici Kız" adlı hikâyesinde ikilemelere 3 yerde rastlanmıştır ve ikilemelere en az rastlanan hikâyedir: "Her gelip geçene el sallıyor, birer gülücük bağışlıyordu." (s.600), "Ötesine berisine bakındı dayısı." (s.600) ve "Ortalık günlük güneşlikti." (s.600).

Nadiye Ahmet'in "Biro'l'un Cenneti" adlı hikâyesinde ise ikilemelere 7 yerde rastlanmıştır: "Yüzü, üstü başı tozlu, gözleri gözyaşına boğulmuş, buğulu buğulu." (s.604), "Sesi boğuk boğuk." (s.604), "Yüzleri ter yağmuru içinde, ağızlarında maskeler enkaz altından sağ salim genç bir kadın vücudu çıkarıyorlar." (s.607)

Nadiye Ahmet'in "Hasret Çeşmesi" adlı hikâyesinde ikilemelere 8 yerde rastlanmıştır: "Tekrar tekrar saydı..." (s.607), "Neden hasret, burnunda yanık yanık titmesin" (s.608) ve "Gitmeden önce konu komşu, hem kana kana su içsin, hem beni iyilikle ansın diye bu çeşmeyi kurdurdum." (s.608).

Nadiye Ahmet'in "Hem Suçlu, Hem Güçlü" adlı hikâyesinde ikilemelere 15 yerde rastlanmıştır. "Mavi Kordelalı Güvercin" adlı hikâye ile birlikte ikilemelere en çok rastlanan hikâye olmuştur. "Hem Suçlu, Hem Güçlü" adlı hikâyedeki ikileme örnekleri şu şekildedir: "Karı damla damla eritiyor, mavi gölleri yudum yudum dolduruyordu." (s.609), "Refiş sepeti tutup dışarı çıkarmıştı. İçinde yumuşak yumuşak, yumak yumaktı civcivler." (s.609) ve "Acaba kalkmıyacıklar mı, şen şen cıvıldaşmıyacıklar mı, diye düşünüydü." (s.611). "Mavi Kordelalı Güvercin" adlı hikâyedeki ikileme örnekleri ise şu şekildedir: "Çocuk cıvıltıları deniz dalgalarıyla şarmaş dolaş oluyor, kucaklaşıyor." (s.616), "Bahçedeki çiçekler gibi, o renk renk çocuklar, kampı doldurdu mu, öyle bir hoş oluyor, ortalık öyle bir şenleniyor ki..." (s.617) ve "O görünmiyen gözyaşları, içindeki sabır kadehini damla damla doldurdu." (s.618).

3.3 Mecaz Anamlı Sözcüklerle İlgili Tespit Edilen Örneklerin Bazıları

Akgün (2012)'ün tezinden alınarak incelenen hikâyelerde toplamda 72 yerde mecaz anlamlı sözcüklere rastlanmıştır. Muharrem Tahsin'in incelenen hikâyelerinde mecaz anlamlı sözcüklere 12 yerde rastlanırken, Nadiye Ahmet'in hikâyelerinde ise 60 yerde rastlanmıştır.

Tahsin'in "Her Gün Bayram Olmaz mı?" ve "Bebeleri Kim Getiriyor?" adlı hikâyelerinde mecaz anlamlı sözcüklere rastlanmazken, "Kaç Karınca Kaç", "Salyangozumu Kim Çaldı?", "İki Kapı

Arasında”, “Ödül” ve “Serçenin Babası” adlı hikâyelerinde mecaz anlamlı sözcüklere rastlanmıştır, örnekler aşağıda sıralanmaktadır.

Tahsin’in “Kaç Karınca Kaç” adlı hikâyesinde mecaz anlamlı sözcüklere sadece 1 yerde rastlanmıştır. Örnek : “*İçinde sıcacık bir hoşnutluk vardı.*” (s.564).

Tahsin’in “Salyangozumu Kim Çaldı” adlı hikâyesinde de mecaz anlamlı sözcüklere sadece 1 yerde rastlanmıştır. Örnek : “*Başı, dokunaçları, kuyruğu hepten meydanda. Evi de sırtında.*” (s.566).

Tahsin’in “İki Kapı Arasında” adlı hikâyesinde mecaz anlamlı sözcüklere 4 yerde rastlanmıştır. Örnekler : “*Senin çiçeğin olmaktan gurur duyuyorum. Ama biraz da kırgınım sana. Neden mi? Benimle hiç ilgilenmiyorsun da, ondan*” (s.572), “*Kusura bakma hanım kız, bu eleştirmelerle sana belki fazla yüklenmiş oluyorum ama bir çiçek temizliğiyle içimi dökmeden de edemiyorum.*” (s.573) ve “*Semra balkona koştu, ne görsün, Yaprakları silinmiş, toprağı eşelenmiş, kökleri sulanmış olan çiçek alev gibi kırmızı çiçeğiyle sakıyor mu sakıyor.*” (s.574).

Tahsin’in “Ödül” adlı hikâyesinde mecaz anlamlı sözcüklere 5 yerde rastlanmıştır. Tahsin’in incelenen hikâyelerinden mecaz anlamlı sözcüklere en sık rastlanan hikâyedir. Örnekler şu şekildedir: “- *Durun arkadaşlar, - dedi - gitmeyin! Giderseniz, öğretmenimiz çok kırılacak.*” (s.575), “*Erdinç’ten hoşlanmadığım bütün sınıf öğrendi, bari onu uydurma şeylerle karalamaya kalkışma, çok çirkin*” (s.577) ve “*Bülent araya girdi: - Gülşen, sen de çok ileri gidiyorsun!...*” (s.577).

Tahsin’in “Serçenin Babası” adlı hikâyesinde de mecaz anlamlı sözcüklere sadece 1 yerde rastlanmıştır. Örnek : “*Sağ ayağımı sandık üstünde yarı boyalı bırakarak incir kümesine doğru süzüldü.*” (s.580).

Nadiye Ahmet’in bütün hikâyelerinde mecaz anlamlı sözcüklere rastlanmıştır. Örnekler aşağıda sıralanmaktadır.

Ahmet’in “Yirmi Dokuz Anahtar” adlı hikâyesinde mecaz anlamlı sözcüklere 6 yerde rastlanmıştır. Örnekler : “- *Ne yapacaksın? Düşünür taşınır, kafamdan, yapılabilecek her şeyi geçirirdim, kınları dedeme satamıyacağımı anlayınca, en çok sevdiğimi söyledim: - Uçacağım!” (s.592), “*Bu günlerin ne kadar ağır geçtiğini bir görseydiniz!*” (s.592) ve “*Piyonerlerin getirdikleri hediyelere bayıldık.*” (s.593).*

Ahmet’in “Küçük Doktor” adlı hikâyesinde mecaz anlamlı sözcüklere 8 yerde rastlanmıştır. Örnekler : “*Şimdiye kadar o bize el kaldırmamıştı.*” (s.592), “*Dedemin gözlerini bu anda bir görseydiniz! Su damlası gibi bir ışık vardı ki, emin olun, bunu hiçbir ressam çizemezdi.*” (s.594) ve “*Uykudan uyandıığımız vakit, gün haylice dikilmişti.*” (s.598).

Ahmet’in “Cici Kız” adlı hikâyesinde mecaz anlamlı sözcüklere 11 yerde rastlanmıştır. Örnekler : “*Güneş, tüm şehir çocuklarını bahçeye çağırdı. Güneş, tüm şehir çocuklarını kuma yasladı. Güneş, tüm şehir çocuklarını salıncaklara çıkardı.*” (s.600), “*Dudakları pespembe bir gül tomurcuğu oldu. Çiçek açtı. Kolları kanat oldu. Uçtu. Vardı, dayısının koluna kondu.*” (s.600), “*Amma nedense bunca derin iz bırakmamıştı onda.*” (s.600).

Ahmet’in “Birol’un Cenneti” adlı hikâyesinde mecaz anlamlı sözcüklere sadece 11 yerde rastlanmıştır. Ahmet’in incelenen hikâyelerinde mecaz anlamlı sözcüklere en çok rastlanan hikâyedir. Örnekler şu şekildedir: “*O anda arkadaşının halini gözü önüne getirdi.*” (s.605), “*Benim bir tane annem, ne olursun, ses ver bana.*” (s.604) ve “*İçinde bir ışık parladı, bir ümit dalı yeşerdi.*” (s.606).

Ahmet’in “Hasret Çeşmesi” adlı hikâyesinde mecaz anlamlı sözcüklere 10 yerde rastlanmıştır. Örnekler şu şekildedir: “*Gözümü bu toprakta açtım, bu toprakta kapamak istiyorum.*” (s.608), “*Dede, şöyle derin bir nefes aldı. İçine damlayan gözyaşlarını yuttu.*” (s.608) ve “*Yaa, anneni de bu toprağa sakladım, çocuğum. Nasıl sevmiyessin böylesi ana toprağı.*” (s.608).

Ahmet’in “Hem Suçlu, Hem Güçlü” adlı hikâyesinde mecaz anlamlı sözcüklere 5 yerde rastlanmıştır. Örnekler : “*Refişin o toz rengi kirpikleri kırıldı, gözleri güldü sevinçten. Fakat, sokak kapısına gelince, Refişin sevine kaçtı.*” (s.609), “*Gözleri de anneannisinin gözlerine takıldı.*” (s.611) ve “*Hem suçlu, hem güçlü! Oturacaksan otur yerine ... Oturmasına oturdu Refiş. Ama içi rahat değildi.*” (s.611)

Ahmet'in "Mavi Kordelalı Güvercin" adlı hikâyesinde mecaz anlamlı sözcüklere 9 yerde rastlanmıştır. Örnekler : "Doktor Strezof mektubu defalarca okudu. Âdeta ezberlemişti : - İyi yürekli insanlar... Kızıma yardım edin.. Onu iyi edin ... Üç çocuğum var. Kocam maden işçisi... Beş boğaz iki ele bakıyor." (s.617), "Bir ananın yalvarışını, bir çocuğun acısını o, çok iyi, çok ince duyuyordu." (s.617) ve "Hayır, o bıçak yarısından korkmuyordu. Kalb sızısı bıçak yarısından ağrılıydı!" (s.618).

3.4 Yansıma Sözcükler ile İlgili Tespit Edilen Örneklerin Bazıları

Akgün (2012)'ün tezinden alınarak incelenen Muharrem Tahsin'in hikâyelerinden sadece "Kaç Karınca Kaç", "Her Gün Bayram Olmaz mı?", "Ödül" ve "Serçenin Babası" adlı hikâyelerde yansıma sözcüklere rastlanmıştır. "Kaç Karınca Kaç" adlı hikâyede yansıma sözcüklere sadece 1 yerde rastlanmıştır. Örnek : "O anda tarla yolundan çift koşum bir araba geçti fışşadak." (s.565).

Her Gün Bayram Olmaz mı?" adlı hikâyede yansıma sözcüklere 2 yerde rastlanmıştır. Örnek: "Şarkı sonunda gürleyen alkışlar dinince öğretmen:" (s.568) ve "Ve "Mini Mini Bir Kuş" şarkısını uygun hareketleriyle öyle canlı söyledi ki, çocuklar alkışı bırakıp ayaklarıyla da tupurdatarak coşkularını belirttiler." (s.568). "Ödül" adlı hikâyesinde yansıma sözcüklere iki yerde rastlanmıştır. Örnek: "Başka yerde kopya ederek sınıf geçmiş, burada da kopya ederek poet olacak, siz de buna el şaplatacaksınız..." (s.576) ve "Sınıf gürledi." (s.578).

"Serçenin Babası" adlı hikâye ise yansıma sözcüklere 4 yerde rastlanmıştır. Örnekler şu şekildedir: "Otobüs durağına koşan yolcular, gülüşerek dondurma yiyen genç kızlar, incir kümesinde civıldaşan serçeler..." (s.578), "Hemen sandığını yere indirdi. İçinden tukur tukur iki çift fırça, üç boya kutusu, bir kadife silgi çıkardı." (s.579) ve "Hele ayak değiştirmek için fırçanın ucuyla sandığa tık-tık diye bir dokuntusu var, çok çalimli yapıyor onu." (s.580).

Akgün (2012)'ün tezinden alınarak incelenen Nadiye Ahmet'in hikâyelerinden "Yirmi Dokuz Anahtar", "Küçük Doktor", "Hem Suçlu Hem Güçlü", "Mavi Kordelalı Güvercin" ve "Hasret Çeşmesi" adlı hikâyelerinde yansıma sözcüklere rastlanmıştır. "Yirmi Dokuz Anahtar" adlı hikâyedeki örnek şu şekildedir: "Bir akşam üstüydü. Dedemle elele dereye yollandık. Dere şırıltısıyla sanki ninni çalıyordu." (s.591). "Küçük Doktor" adlı hikâyede 2 yansıma sözcüğe rastlanmıştır. Örnekler : "Oysa olduğu yerde ayaklarını şöyle bir tupurdattı." (s.597) ve "Daha bir koparayım derken, dedem hışırtıyı duydu.." (s.597). "Hasret Çeşmesi" adlı hikâyede de yansıma sözcüklere 2 yerde rastlanmıştır. Örnekler: "Şırlı şırlı diye berrak bir şarkı tutturmış." (s.607) ve "Hayale daldığım vakit, sanki bu çeşme başucumda şırıldıyordu." (s.608). "Hem Suçlu Hem güçlü" adlı hikâyede de yansıma sözcüklere 2 yerde rastlanmıştır. Örnekler: "Acaba kalkmıyacaklar mı, şen şen civıldaşmıyacaklar mı, diye düşündü." (s.611) ve "Anneannesine ne yapacaktı bu yumak yumak, artık civlamıyan civcileri" (s.611). "Mavi Kordelalı Güvercin" adlı hikâyede ise yansıma sözcüklere sadece 1 yerde rastlanmıştır. Örnek: "Çocuk civıltıları deniz dalgalarıyla sarmaş dolaş oluyor, kucaklaşıyor." (s.611).

3.5 Ağız Özellikleri ile İlgili Tespit Edilen Örnekler

Akgün (2012)'ün tezinden alınarak incelenen hikâyelerde ağız özelliklerine her iki yazarın da bütün hikâyelerinde toplamda 67 yerde rastlanmıştır. Kullanım sıklıkları her iki yazarda farklılık göstermektedir. Muharrem Tahsin'in öykülerinde 33 yerde ağız özelliklerine rastlanırken, Nadiye Ahmet'in öykülerinde 34 yerde ağız özelliklerine rastlanmıştır. Örnekler aşağıda sıralamaktadır.

Tahsin'in "Kaç Karınca Kaç" adlı hikâyesinde ağız özelliklerine 3 yerde rastlanmıştır. Örnekler : "Aracını durdurup indi. Torbayı yerden aldı. Alırken yolun oracağında gözüne birtakım karıncalar ilişti." (s.564); "- Ali amca, arabayı şu yaban gülünün ötesinden geçiremez misin? - Oğlum, geçirmesine geçiririm, ama niye, sebebi nedir? Bakarım yol bomboş..." (s.565) ve "Ercan hemen gerisin geriye dönerek yolun iki izine de baktı." (s.565).

Tahsin'in "Salyangozu Kim Çaldı" adlı hikâyesinde ağız özelliklerine 5 yerde rastlanmıştır. Örnek: "Şimdiki babaanneciğim, topumu alayım da..." (s.566), "Ne o, yavrum, gene salyangoz mu buldun?" (s.566) ve "Meral onu oradan alarak sundurmayaya götürdü." (s.566).

Tahsin'in "Her Gün Bayram Olmaz mı?" adlı hikâyesinde ağız özelliklerine 3 yerde rastlanmıştır. Örnek : "Çocuklar yalana yalana yiviyor, bardaklarını dike dike içiyorlar, konuşuyorlar, gülüşüyorlar."

(s.567), “En köşede oturan Angel kalktı, kâse elinde şişmen şişmen Lele Lüsü'ye doğru yürüdü.” (s.568) ve “Tatlıları üleştirmedi Lele Lüsü'ye yardım ediyorlar.” (s.568).

Tahsin'in “Bebekleri Kim Getiriyor?” adlı hikâyesinde ağız özelliklerine 10 yerde rastlanmıştır. Örnekler : “Peykelerde anneler, nineler, önlerinde bebek arabaları. Salıncaklarda, kaydırakta değişik yaşta çocuklar.” (s.569) “Türkçe sözleri duyunca Meral dönüp çayırın oralarına baktı. Havada iki leylek döneniyordu. Bir tane de tam üstlerinden geçti.” (s.570) ve “Kadıncağız hayran hayran başını sallayarak: - Olacaksın kızım, olacaksın, dedi. Sınıf birinciliğin elde bir! Öte yandan Mimi, Aylin, Albena, Yavor çöve çöve haykırıyorlardı: Leylek! Şırkel! Leylek!...” (s.570).

Tahsin'in “İki Kapı Arasında” adlı hikâyesinde ağız özelliklerine 4 yerde rastlanmıştır. Örnek: “Sabun kokan ellerinle, akpacık yüzünle, fırçalanmış dişlerinle, taranmış saçlarınla ve arkaya bağladığın o pembe kurdelenle o kadar güzelsin ki!” (s.572), “Gerekince sen odanın penceresini açıyor, içersini havalandırıyorsun.” (s.573) ve “Hepten semirmiş de, temiz havaya çıkarıp suladım.” (s.574).

Tahsin'in “Ödül” adlı hikâyesinde de ağız özelliklerine 4 yerde rastlanmıştır. Örnekler : “Türkçe dersine toplanmışlardı, ancak öğretmenleri geç kalınca canlan sıkılmayabışladı, özellikle elindeki tek defterini tomarlayıp kaval yansılamaşı yapan Soner'in son sözleri havayı iyice kızıştırdı.” (s.575), “Soner alaylı alaylı gülerek: - Breh breh, - dedi - bu da başladı Çarkifelek gibi konuşmaya!.. Uzatma şunu canım, öğretmen hasta deyiver de herkes anlasın - Yasno-kratko!” (s.576) ve “İçine bir şeyler yazdı, ayrıca yüz levalık bir bütün koydu, öylece kağıdı kat bük ederek onu Sedat'a gönderdi.” (s.578).

Tahsin'in “Serçenin Babası” adlı hikâyesinde de ağız özelliklerine 4 yerde rastlanmıştır. Örnekler: “Arkamı peykeye verdim vermedim, önümde on iki on üç yaşlarında bir çocuk bitiverdi.” (s.578), “Ne demek ulen?” (s.579) ve “Bir yandan da usullacı avucundaki serçe yavrusunu gösterdi.” (s.580).

Ahmet'in “Yirmi Dokuz Anahtar” adlı hikâyesinde ağız özelliklerine 1 yerde rastlanmıştır. Örnek: “Kurbanların kimisi kıyıda uyukluyordu. Bizi duyunca, suya adaştılar.” (s.591).

Ahmet'in “Küçük Doktor” adlı hikâyesinde ağız özelliklerine 9 yerde rastlanmıştır. Örnekler : “- Anlaşılmaz ba kızım, büyüyünce ne isterse olur. Doktor da olur, baytar olur, olur da olur.” (s.596), “Ben dünü gece hasta olmuşum'a ba kızım. Heryerim kırık, dökük.” (s.598) ve “- Ee, sen de dede, gene unutmmuşsun. Doktor olacağım ya! - Eh ba kızım, ihtiyarlık, bunaklık.” (s.599).

Ahmet'in “Cici Kız” adlı hikâyesinde ağız özelliklerine 2 yerde rastlanmıştır. Örnekler: “Dayısı omuz kıstı. - Söyliyeim öyleyse. Te, beygir arabası durmuş, yürümüyor.” (s.600) ve “Her biri gönlü nice dilerse, Şen'i öyle çağırıyordu.” (s.600).

Ahmet'in “Biro'l'un Cenneti” adlı hikâyesinde ağız özelliklerine 2 yerde rastlanmıştır. Örnekler: “Seni nasıl nice çıkaracağız yıkıntılar altından.” (s.605) ve “Kalabalık birin ikin dağılıyordu. Ve aradan on-onbeş dakika geçer geçmez işe koyuldu.” (s.606).

Ahmet'in “Hasret Çeşmesi” adlı hikâyesinde ağız özelliklerine 3 yerde rastlanmıştır. Örnekler : “Fakat, bazan çocuklar akşam suyunu buradan gelip alırlar.” (s.607), “Şerif hoppadan kalktı. Çeşme taşma basıp, dala uzandı.” (s.607) ve “Yollanırken diktiğim salkım söğütün o çeşme üstüne uzayan dalındaki ilk kertmeyi o gün kертtim, ömrümün en mesut günümde kертtim...” (s.609).

Ahmet'in “Hem Suçlu Hem Güçlü” adlı hikâyesinde 6 yerde rastlanmıştır, örnekler şu şekildedir: “Anneanesi hayıflandı: - Niye yaparsın öyle, kızım. Şimdi abbana ne diyeceğiz? Te ölmüşler ya. Ne kadar canı var onların!” (s.611), “Anneanesi civcivler elinde dışarı çıktı. Refiş de pencereye abandı. Ne yapacak onları, diye soruyordu yüzü, bakışı.” (s.611) ve “Akşam üstü abbasıyla elele tutundular. Ekmek almaya çıktılar. Sokak kapısına yaklaşıncı, Refiş ayrıldı.” (s.611).

Ahmet'in “Mavi Kordelalı Güvercin” adlı hikâyesinde ağız özelliklerine 11 yerde rastlanmıştır. Ağız özelliklerine en sık rastlanan hikayedir. Örnekler: “Liliyan Delânji aramıya gidiyordu.” (s.617), “Yola çıkarken anası: “Bu mektubu, Bulgaristan komünist partiyasına ver!” demişti.” (s.617) ve “Beni görmüye gelmedikleri tek bir gün yok. Bana şarkı öğretiyorlar.” (s.619).

3.6 Özdeyişler ile İlgili Tespit Edilen Örnekler

Akgün (2012)'ün tezinden alınarak incelenen Muharrem Tahsin'in hikâyelerinden sadece "Salyangozu Kim Çaldı" adlı hikâyede 1 yerde özdeyişe rastlanmıştır. Örnek: "Eyvaah, babaanneciğim! Nasıl da ilerlemiş tâ oraya kadar! - Öyle yavrum, yürüyen yavaş da yürüse, ilerler." (s.567).

Akgün (2012)'ün tezinden alınan Nadiye Ahmet'in hikâyelerinde ise sadece "Bırol'un Cenneti" adlı hikâyede 2 yerde özdeyişlere rastlanmıştır. Örnek: "Kalabalık birin ikin dağılıyordu. Ve aradan on-onbeş dakika geçer geçmez işe koyuldu. "Ecel Allaha'tan, tedbir insandan" deyip kan ter dökerek en-kazları eştiler, beton duvarları deştiler, nefes aradılar, "hayattayız" sözcüğünü duymak için kulak kesildiler." (s.606) ve "- Anne, anneciğim. "Cennet annelerin ayağı altındadır" derler. Ayağını gördüm, sanki cenneti gördüm. N'olursun, bana cenneti bahşet." (s.607).

3.7 Atasözleri ile İlgili Tespit Edilen Örnekler

Akgün (2012)'ün tezinden alınarak incelenen Muharrem Tahsin'in hikâyelerinden hiç birinde atasözlerine rastlanmazken, Nadiye Ahmet'in hikâyelerinde atasözlerine 2 yerde rastlanmıştır. "Cici Kız" adlı hikâyedeki örnek şu şekildedir: "Hani terziye göç demişler, iğnem başımda, demiş. Şen, dalda bir kuş gibi sevincinden çırpınıyordu. Bir daha dilli düdük kesildi." (s.600). "Bırol'un Cenneti" adlı hikâyedeki örnek ise şu şekildedir: "Bırol adeta sayıklıyordu yattığı yerden. Yüreğini sanki ateş dağılamıştı. Öylesine yanıyordu. Ateş düştüğü yeri yakar, etrafı yalar geçermiş, demezler mi? Boğazını acı bağmuştu." (s.605).

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bir milleti bir arada tutan ve devamlılığını sağlayan en temel iki unsur dil ve kültürdür. Dil ve kültür doğrudan birbirinden etkilenen temel öğelerdir. Dil, kültürün taşıyıcısı konumundadır. Milletin gelenek, görenek, sanat, din, edebiyat, tarih gibi maddi manevi bütün kültürel değerleri dil sayesinde nesilden nesile aktarılır. Aktarım ailede sözel bildirimlerle başlar ve okulda devam ettirilerek sürdürülür. Okulda da çeşitli eserlerle kültür ve dil aktarımı sağlanmaya çalışılır. Özellikle edebi eserler yazıldıkları toplumun maddi manevi bütün özelliklerini içlerinde barındırdıkları için dilin kültürel öğelerinin aktarımında kullanılmaları gereklidir.

Akgün (2012)'ün yayınlanmamış doktora tezinden alınmış olan Muharrem Tahsin ve Nadiye Ahmet'e ait çocuk hikâyelerinden rastgele seçilen yedişer öykünün Türkçe ile ilgili kültür öğeler açısından incelendiği bu çalışmanın sonuçları şöyle özetlenebilir:

- Her iki yazarın hikâyeleri karşılaştırıldığında Nadiye Ahmet'in hikâyelerinin Muharrem Tahsin'in hikâyelerine göre Türkçe ile ilgili kültürel unsurlar açısından daha zengin olduğu (Nadiye Ahmet f:219; Muharrem Tahsin f:129) belirlenmiştir.
- Her iki yazarın da öykülerinde özellikle atasözü ve özdeyişlerin çok az kullanıldığı (Nadiye Ahmet-özdeyiş f:2; Muharrem Tahsin-özdeyiş f:1/ Nadiye Ahmet-atasözü f:2; Muharrem Tahsin-atasözü f:0) tespit edilmiştir.
- Her iki yazarın da hikâyelerinde yansıma sözcüklere diğer unsurlara göre daha az yer verildiği (Nadiye Ahmet f:8; Muharrem Tahsin f:9) belirlenmiştir.
- Her iki yazarın da özellikle ikileme ve ağız özelliklerine hikâyelerinde yer verdikleri (Nadiye Ahmet-ikileme f:64; Muharrem Tahsin-ikileme f:59/ Nadiye Ahmet-ağız f:34; Muharrem Tahsin-ağız f:33) belirlenmiştir.
- Özellikle Nadiye Ahmet'in hikâyelerinde mecazlar yoğun bir şekilde kullanılırken (f:60), Muharrem Tahsin'de bu durum tezat bir görüntü çizmektedir (f:12).
- Nadiye Ahmet'in hikâyelerinde deyimlerin kullanımı (f:49) Muharrem Tahsin'in hikâyelerine göre daha yüksektir (f:18).

Araştırma sonucunda Türkçenin zenginliklerinin yeni nesillere aktarılması ve öğretilmesi için çocuk hikâye yazarları, yazdıkları çocuk hikâyelerinde dilimizin zengin örneklerinin çocuklara daha iyi sunulması amacıyla Türkçe ile ilgili unsurlara daha fazla yer vermeleri gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca araştırmanın örneklemini ve evreni genişletilerek diğer çocuk hikâyeleri de incelenmeli, sonuçlar bir de bu açıdan karşılaştırılarak değerlendirilmelidir.

Kaynakça

- Akgün, A. (2012). *Bulgaristan'da Türk Çocuk Edebiyatı*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Altunbay, M. (2014). Yaratıcı ve Çağrışımsal Düşünmeyi Geliştirmesi Bakımından Türk Halk Bilmeceleri. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 35, 11-29.
- Erdal, K. (2009). Çocuk Edebiyatı Türlerinin Kullanımı Açısından Orhan Veli Kanık'ın Eserlerine Bir Bakış. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 4(1), 1135-1154.
- Kolaç, E. , Demir, T. ve Karadağ, R. (2012). Öğretmen Adaylarının Dil Eğitiminde Çocuk Edebiyatı Metinlerinin Kullanımına Yönelik Görüşleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 161, 195-212.
- Özçam, Ç. (2013). "Çağa Çoluk Davar Doluk" İkilmesi Üzerine Bir Değerlendirme. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(9), 2035-2041.
- Türkçe Sözlük (2011). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yalçın, A. ve Aytaş, G. (2011). *Çocuk Edebiyatı* (5.baskı). Ankara: Akçağ Yayıncılık.
- Yakıncı, C., Almış, H. ve Kavruk, H. (2012). Tıp Eğitiminde Hikâyenin Gücü. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, 55, 211-215.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (9. basım), Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Summary

When children are considered to be the building blocks of the society, it is important that they receive good education, adopt cultural structure of the society they are living in and are raised as useful individuals for the society. It is basically possible through language that traditions and culture of the children's own society are transferred to the children. New generation needs to receive good language education in order to sufficiently comprehend all kinds of knowledge, skill and thought transferred to them. Language education begins in the family and continues in schools. Language education in schools is provided through teachers and various literary genres. The use of literary genres comes to the fore, especially, in Turkish lessons. Texts included in Turkish coursebooks have great importance for children to acquire reading habits and be able to use language effectively. In this respect, the majority of texts included in Turkish coursebooks fall within the study domain of children's literature. "Children's literature is the sum of verbal and written data that appeals to children's growth and development, dreams, feelings, thoughts, talents and tastes and that contributes to their joys while amusing them." (Yalcın & Aytas, 2011:17). In the process of teaching children's literature, there are literary genres available that support children in terms of mental development level, interest, ability and development of behaviour. These genres that are in the forefront of children's literature can be listed as tales, novels, legends, fables, riddles and stories. Story that has an important place in children's literature is a type of writing that attracts children's attention as much as other genres and that has a fine feature between poetry and novel. Especially, in teaching through stories, a bridge is built between theoretical and practical knowledge by relating subjects to everyday life. With the help of the bridge built between the two elements, the misconceptions in minds of children are more easily eliminated. Therefore, providing children with education through stories has become a preferred way in helping them acquire the desired behaviour. In addition, stories can be utilized in the language acquisition too. Stories that include good examples of Turkish language can make positive contribution to children's language development, as well as to their cultural upbringing. For this purpose, in this study, frequency use of rich examples of Turkish language were examined in children's stories of Muharrem Tahsin and Nadiye Ahmet who are both two important representatives of the Balkan Turks literature. Richness of the Turkish language in the stories of Muharrem Tahsin and Nadiye Ahmet, the use of this richness in the literary works of the Turks living in the Balkans and children's stories of Muharrem Tahsin and Nadiye Ahmet were examined considering that such a study would contribute to the literature due to the scarcity of studies on this topic. Nadiye Ahmet and Muharrem Tahsin, who are both important story writers of the Balkan literature, drew attention with their works written for children. They made great contribution to transfer of richness of the Turkish language to new generations by including Turkish-related cultural elements in their works.

Elements list showing richness of Turkish language was created by referring to the opinions of experts in the field and the document review was used as data collection technique. Document analysis covers analysis of every kind of written material that includes information of the research topic about the phenomenon or phenomena that is aimed to be researched (Yıldırım & Şimsek, 2013). The elements that can be regarded as examples of richness of Turkish language can be listed as idioms, reduplications, figurative expressions, onomatopoeic words, dialects, aphorisms and proverbs.

From qualitative research methods, descriptive analysis method was preferred in the study. In descriptive analysis the aim is to sort out, interpret and transfer the obtained findings by reaching a number of results (Yıldırım & Şimsek, 2013). Richness of the Turkish language in the stories of Muharrem Tahsin and Nadiye Ahmet, the use of this richness in the literary works of the Turks living in the Balkans and children's stories of Muharrem Tahsin and Nadiye Ahmet were examined

considering that such a study would contribute to the literature due to the scarcity of studies on this topic. Story texts were taken from the doctoral thesis of Akgun (2012) conducted on "Turkish Literature for Children in Bulgaria".

Research data is limited to seven stories of Muharrem Tahsin and Nadiye Ahmet each. Results of the study, in which the seven stories, selected randomly from children's stories of Muharrem Tahsin and Nadiye Ahmet, were examined in terms of Turkish-related cultural elements, can be summarized as follows:

As a result of comparison of stories of the two writers, stories of Nadiye Ahmet are found to be richer than stories of Muharrem Tahsin in terms of Turkish-related cultural elements (Nadiye Ahmet f: 219, Muharrem Tahsin f:129).

In stories of both of the writers, especially proverbs and aphorisms were determined to be used insufficiently.(Nadiye Ahmet -aphorism f:2, Muharrem Tahsin-aphorism f:1/Nadiye Ahmet-proverb f:2; Muharrem Tahsin-proverb f:0).

In stories of both of the writers, onomatopoeic words were determined to be used less than other elements(Nadiye Ahmet f:8; Muharrem Tahsin f:9).

In stories of both of the writers, reduplications and dialects were determined to be included(Nadiye Ahmet- reduplications f:64; Muharrem Tahsin-reduplications f:59/Nadiye Ahmet -dialects f:34; Muharrem Tahsin-dialects f:33).

Especially, while figurative expressions are frequently used in stories of Nadiye Ahmet(f:60), the situation is quite the opposite in stories of Muharrem Tahsin (f:12). Idioms are used more frequently in stories of Nadiye Ahmet (f.49) than in stories of Muharrem Tahsin(f.18).

As a result of the study, it is thought that in order to teach and transfer richness of Turkish language to new generations children's story writers need to include Turkish-language-related elements more frequently in their stories in order to better provide children with rich examples of the Turkish language. In addition, other children's stories also must be examined by expanding the sample and the universe of the study, and the results obtained must be further evaluated in this respect through comparison.